

ROZWÓJ POLITYKI W ZAKRESIE URZĄDZEŃ KOMERCYJNYCH I PRZEMYSŁOWYCH

Zielony Ład i późniejszy pakiet „Fit for 55” oraz plan REPowerEU stały się bodźcem do przeglądu szeregu aktów ustawodawczych UE, w tym dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków EPBD, dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej EED oraz dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii RED III. Ponadto zainicjowały one szereg zmian w trwającym już przeglądzie dotyczącym ekoprojektu i etykietowania energetycznego dla ogrzewaczy pomieszczeń i podgrzewaczy ciepłej wody użytkowej. Niniejsze opracowanie skupia się w szczególności na rozwoju urządzeń komercyjnych i przemysłowych, pamiętając, że niektóre z wymienionych tu aktów prawnych nie zostały jeszcze sfinalizowane.

1. DYREKTYWA W SPRAWIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ (EED)

Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej została przyjęta 13 września 2023 r. i weszła w życie 10 października 2023 r. Państwa członkowskie mają teraz dwa lata na transpozycję dyrektywy do prawa krajowego. Zmienione ramy obejmują następujące elementy, które są istotne dla urządzeń komercyjnych i przemysłowych.

• **Wzorcowa rola sektora publicznego.** Organy publiczne powinny między innymi nabywać wyłącznie produkty o wysokiej efektywności energetycznej (tj. o dwóch najwyższych klasach efektywności energetycznej), chyba że nie jest to technicznie wykonalne. Jednocześnie wymiana starych i nieefektywnych źródeł ciepła jest wyraźnie wymieniona wśród działań, do których wdrożenia zachęca się je w celu poprawy ich charakterystyki energetycznej.

• W ramach krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu[1] państwa członkowskie muszą

przedstawić **kompleksową ocenę w zakresie ogrzewania i chłodzenia**. Informacje takie powinny obejmować zapotrzebowanie na ogrzewanie i chłodzenie w podziale na sektory (mieszkalnictwo, usługi, przemysł itp.) oraz podaż w podziale na sektory i technologie (pompy ciepła, kotły, kogeneracja, ciepło z kolektorów słonecznych). Państwa członkowskie będą musiały przedstawić przegląd istniejących i nowych polityk i działań, a także analizę kosztów i korzyści potencjału gospodarczego różnych technologii ogrzewania i chłodzenia.

• Władze regionalne i lokalne będą zobowiązane do przygotowania lokalnych planów w zakresie ogrzewania i chłodzenia przynajmniej w gminach o łącznej liczbie mieszkańców przekraczającej 45 000.

• Ponadto do celów obliczania zobowiązań w zakresie oszczędności energii (tj. łącznych oszczędności energii, które państwa UE są zobowiązane osiągnąć przez cały okres objęty obowiązkiem), od dnia 1 stycznia 2024 r. nie kwalifikuje się energia pochodząca z „technologii bezpośredniego spalania pa-

liw kopalnych”. **Do 2030 r. w sektorze przemysłu będzie jednak możliwość liczenia oszczędności wynikających z bezpośredniego spalania paliw kopalnych**, m.in. pod pewnymi warunkami:

- Obowiązek przeprowadzenia audytu energetycznego i planu wdrożenia w celu oceny tych oszczędności.

- Zapewnienie, aby nie wystąpiły efekty uzależnienia od technologii, które byłyby niezgodne z celami UE.

- Przedstawianie i podawanie do wiadomości publicznej dowodów na to, że żadne alternatywne, zrównoważone rozwiązanie oparte na paliwach niekopalnych nie było technicznie wykonalne.

2. DYREKTYWA W SPRAWIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (RED III)

Dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii została przyjęta 10 października 2023 r. i weszła w życie 20 listopada 2023 r. Państwa członkowskie będą miały dwa lata na transpozycję

dyrektywy do prawa krajowego. Zmienione ramy obejmują następujące elementy, które są istotne dla urządzeń komercyjnych i przemysłowych:

- **Orientacyjny cel dotyczący budynków zakładający co najmniej 49% udziału energii ze źródeł odnawialnych w sektorze budowlanym w zużyciu energii końcowej w budynkach w UE do 2030 r.** Konkretnie oznacza to, że państwa członkowskie będą musiały uwzględnić w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu udział energii ze źródeł odnawialnych, który ma być wykorzystywany w ich zasobach budowlanych do 2030 r., a Komisja Europejska oceni, czy udział ten na szczeblu krajowym jest zgodny z ogólnym celem UE. Cel ten można osiągnąć dzięki energii odnawialnej wytwarzanej na miejscu lub w pobliżu oraz z sieci.

- **Wiążący wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych w sektorze ogrzewania i chłodzenia w każdym państwie członkowskim.** Wzrosty te powinny wynosić co najmniej 0,8 punktu procentowego jako średnia roczna obliczona dla okresu 2021-2025 i o co najmniej 1,1 punktu procentowego jako średnia roczna obliczona dla okresu 2026-2030. Dla każdego państwa członkowskiego istnieje inny dodatkowy orientacyjny wzrost, który również powinny starać się wdrożyć.

- **Paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego (RFNBO), czyli wodór odnawialny w żargonie UE, mogą być stosowane we wszystkich sektorach**, aby osiągnąć cele, w tym w celu orientacyjnym dotyczącym budynków oraz w zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii w ogrzewaniu i chłodzeniu. Niemniej jednak **jest ona szczególnie promowana w dwóch sektorach: transporcie i przemyśle**. Jeśli chodzi o przemysł, sektor ten musi zwiększać wykorzystanie energii odnawialnej rocznie o 1,6%. Istnieje cel cząstkowy polegający na zagwarantowaniu, że wykorzystywany wodór jest odnawialny:

do 2030 r. 42% wykorzystywanego wodoru powinno pochodzić z paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, a do 2035 r. – 60%.

3. DYREKTYWA W SPRAWIE CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW (EPBD)

Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków nie została jeszcze przyjęta i jest obecnie przedmiotem negocjacji międzyinstytucjonalnych. Oczekuje się, że porozumienie zostanie osiągnięte 8 grudnia 2023 r. Oznacza to, że zmieniona dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków powinna wejść w życie w I kwartale 2024 r. Najistotniejsze tematy dotyczące urządzeń komercyjnych i przemysłowych to:

- **Krajowy plan renowacji budynków** w celu zapewnienia, aby wszystkie budynki były „bezemisyjnymi”, co oznacza, że nie produkują już ani nie wykorzystują paliw kopalnych. Dokładna definicja jest obecnie przedmiotem dyskusji między instytucjami.

- Definicja „**systemów grzewczych wykorzystujących paliwa kopalne**” zaproponowana przez Parlament Europejski. Od 2024 r. systemy te nie powinny być instalowane w nowych lub gruntownie odnowionych budynkach. Hybrydowe systemy grzewcze, kotły certyfikowane do zasilania paliwami odnawialnymi oraz inne systemy techniczne budynku niewykorzystujących wyłącznie paliw kopalnych nie uznaje się za systemy ogrzewania wykorzystujące paliwa kopalne.

- Parlament Europejski proponuje również, aby „**państwa członkowskie wymagały instalacji urządzeń pomiarowych i kontrolnych do monitorowania i regulacji jakości środowiska** na odpowiednim poziomie jednostki oraz, w przypadku gdy jest to technicznie i ekonomicznie wykonalne (w nowych i głęboko odnowionych budynkach, jak również) w budynkach

niemieszkalnych o znamionowej mocy użytecznej dla systemów grzewczych, systemów chłodzenia lub systemów połączonego ogrzewania i chłodzenia pomieszczeń powyżej 70 kW”.

- Również w odniesieniu do systemów automatyki i sterowania budynkami „państwa członkowskie ustanawiają wymogi w celu zapewnienia, aby tam, gdzie jest to technicznie i ekonomicznie wykonalne, budynki niemieszkalne były wyposażone w systemy automatyki i sterowania budynkami, w następujący sposób (stanowisko Parlamentu Europejskiego):

- do dnia 31 grudnia 2024 r. – budynki niemieszkalne o znamionowej mocy użytecznej dla systemów ogrzewania, systemów chłodzenia lub połączonych systemów ogrzewania i wentylacji pomieszczeń o mocy powyżej 290 kW;

- do dnia 31 grudnia 2029 r. – budynki niemieszkalne o znamionowej mocy użytecznej systemów ogrzewania, chłodzenia lub połączonych systemów ogrzewania i wentylacji pomieszczeń o mocy powyżej 70 kW”.

- **Wreszcie, co nie mniej ważne, instytucje UE osiągnęły porozumienie w sprawie zniesienia wszelkich zachęt finansowych zapewnianych przez państwa członkowskie na instalację samodzielnych kotłów zasilanych paliwami kopalnymi od 1 stycznia 2025 r.**, z wyjątkiem kotłów wybranych do inwestycji, przed 2025 r. (głównie w przypadku kotłów wykorzystujących węgiel, które mają zostać zastąpione kotłami kondensacyjnymi na gaz ziemny).

4. EKOPROJEKT I ETYKIETOWANIE ENERGETYCZNE DLA OGRZEWACZY POMIESZCZEŃ I PODGRZEWACZY WODY

Od 2017 r. dokonuje się przeglądu przepisów dotyczących ekoprojektu i etykietowania energetycznego dla ogrzewaczy pomieszczeń

i podgrzewaczy wody, a ostateczne wymogi dotyczące ekoprojektu są nadal przedmiotem dyskusji. Najnowsze szacunki Komisji mówią, że nowe przepisy zostaną opublikowane w IV kwartale 2024 r. Wymienione projekty wymagań opierają się na projektach dokumentów z marca 2023 r.

Główne zmiany dotyczące urządzeń przemysłowych polegają na tym, że ogrzewacze pomieszczeń i ogrzewacze wielofunkcyjne o mocy do 1 MW będą najprawdopodobniej objęte rozporządzeniem w sprawie ekoprojektu dla ogrzewaczy pomieszczeń i ogrzewaczy wielofunkcyjnych.

- Dlaczego? Ponieważ urządzenia > 400 kW (aktualna granica zakresu) i ≤ 1 MW nie są obecnie objęte żadnymi przepisami.

- Jak jest prawdopodobieństwo rozszerzenia zakresu? Jest bardzo prawdopodobne, głównie ze względu na brak poparcia ze strony innych zainteresowanych stron, w tym państw członkowskich, dla nieuwzględnienia tych urządzeń.
- Jakie są wymagania dotyczące produktów > 400 kW na podstawie projektów dokumentów roboczych z kwietnia 2023 r. (może to jeszcze ulec zmianie)?

- Wymagania dotyczące efektywności ogrzewania pomieszczeń, takie same jak dla urządzeń ≤ 400 kW, z wyjątkiem kotłów, w przypadku których wymagania opierają się na h1 i h4 od 1.09.2025 r.

- Zakaz stosowania kotłów od 1.09.2029 r.: Jest prawdopodobne, że zakaz stosowania kotłów nie będzie częścią ostatecznego wniosku, ponieważ większość państw członkowskich go nie popiera.

- Wymagania dotyczące efektywności podgrzewania wody dla danego produktu od 01.09.2025 r., takie same jak dla kotłów ≤ 400 kW.

- Wymogi dotyczące emisji NOx mg/kWh od 1.09.2025 r., takie same jak dla kotłów ≤ 400 kW.

- Wymogi dotyczące efektywnego gospodarowania zasobami od 1.09.2025 r.

- Wymogi dotyczące samokontroli od 1.09.2025 r. w odniesieniu do nowych modeli, od 1.09.2029 r. w odniesieniu do istniejących modeli.

- Ocena zgodności przez stronę trzecią w zakresie efektywności ogrzewania pomieszczeń dla kotłów paliwowych, pomp ciepła i hybrydowych urządzeń grzewczych.

W odniesieniu do urządzeń komercyjnych, które były już objęte zakresem rozporządzenia, dodano kilka nowych wymogów:

- zwiększenie wymogów dotyczących sezonowej efektywności ogrzewania pomieszczeń, głównie ze względu na obniżenie współczynnika środowiskowego produktu z 2,5 do 1,9;

- **zakaz stosowania kotłów od 1.09.2029 r. Jest prawdopodobne, że zakaz stosowania kotłów nie będzie częścią ostatecznego wniosku, ponieważ większość państw członkowskich go nie popiera;**

- wymagania dotyczące modulacji dla kotłów od 1.09.2025 r. dla nowych modeli, od 1.09.2029 r. dla istniejących modeli;

- wymogi dotyczące efektywnego gospodarowania zasobami od 1.09.2025 r.

- wymogi dotyczące samokontroli od 1.09.2025 r. w odniesieniu do nowych modeli, od 1.09.2029 r. w odniesieniu do istniejących modeli;

- zewnętrzna ocena zgodności w zakresie efektywności ogrzewania pomieszczeń dla kotłów paliwowych, pomp ciepła i hybrydowych urządzeń grzewczych.

[1] W 10-letnich krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu określono, w jaki sposób kraje UE zamierzają osiągnąć unijne cele w zakresie energii i klimatu na 2030 r. Państwa członkowskie muszą go aktualizować co dwa lata. Ostatnia aktualizacja miała miejsce 30 czerwca 2023.

Opracowanie SPIUG: Warszawa, 29 listopada 2023

USTALENIA KOMISJI TRÓJSTRONNEJ WS. EPBD 07.12.2023

7 grudnia Rada i Parlament osiągnęły porozumienie polityczne w sprawie dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Komunikat prasowy Rady jest dostępny tutaj. Zapoznanie się z dokumentami źródłowymi jest o tyle ważne, że pojawiły się mniej lub bardziej sensacyjne informacje zawierające fake newsy typu: *Unia zakłada, że kraje, które planowały odejść od węgla przy wykorzystaniu gazu ziemnego, mogą w obecnej sytuacji pozostać przy węglu dłużej, ale potem szybko przetrzymać się na odnawialne źródła energii, co jest odwrotne do wcześniejszych już ustaleń w ramach EPBD.*

Nie mamy jeszcze pełnej zawartości, ale oto dwa główne punkty, które znamy:

- Parlamentowi nie udało się utrzymać sformułowania „paliwa kopalne w kotłach”, dlatego w tekście dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków będzie mowa o stopniowym wycofywaniu „kotłów na paliwa kopalne” w 2040 r. Ze źródeł, którymi dysponujemy, można wnioskować, że nie **jest to zakaz technologiczny ani „twardy cel”**, a Komisja Europejska zobowiązała się do wydania pewnych wytycznych **w celu wyjaśnienia, że celem są paliwa stosowane w kotłach, a nie technologia sama w sobie**. Nie jest jednak jasne czy wytyczne te zostaną opublikowane wraz z tekstem, czy po ich przyjęciu. Oczywiście jest to ważny punkt w kontekście przeglądu rozporządzenia w sprawie ekoprojektu.

- Przyjęto motyw 14 dotyczący zniesienia zachęt dla „samodzielnie instalowanych kotłów zasilanych paliwami kopalnymi”, ale promujący

hybrydowe systemy grzewcze ze znacznym udziałem energii odnawialnej.

Dwie trzecie energii zużywanej do ogrzewania i chłodzenia budynków nadal pochodzi z paliw kopalnych. W celu dekarbonizacji sektora budowlanego szczególnie ważne jest stopniowe wycofywanie paliw kopalnych w ogrzewaniu i chłodzeniu. W związku z tym państwa członkowskie powinny wskazać w swoich planach renowacji budynków swoje krajowe polityki i działania mające na celu stopniowe wycofywanie paliw kopalnych w ogrzewaniu i chłodzeniu. Państwa członkowskie powinny dążyć do stopniowego wycofywania samodzielnie instalowanych kotłów zasilanych paliwami kopalnymi, a w pierwszej kolejności nie należy udzielać żadnych zachęt finansowych do instalowania samodzielnie instalowanych kotłów zasilanych paliwami kopalnymi od 2025 r., z wyjątkiem kotłów wybranych do inwestycji przed 2025 r. w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności.

Nadal powinna istnieć możliwość przyznawania wsparcia finansowego do instalacji hybrydowych systemów grzewczych ze znacznym udziałem energii odnawialnej, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną (kolektory słoneczne) lub z pompą ciepła. Wyrażna podstawa prawna zakazu stosowania generatorów ciepła w oparciu o ich emisje gazów cieplarnianych, rodzaj stosowanego paliwa lub minimalny udział energii odnawialnej wykorzystywanej do ogrzewania na poziomie budynku powinna wspierać krajowe polityki i środki stopniowego wycofywania.

Źródło: SPIUG

INSTALACJE

MIĘDZYNARODOWE TARGI INSTALACYJNE

23-25.04.2024

POZNAŃ

Międzynarodowe Targi Poznańskie

ZAPRASZA
mtp
GRUPA

KLIMATYZACJA,
WENTYLACJA I CHŁODNICTWO

TECHNIKA SANITARNA

TECHNIKA GRZEWICZA
I CIEPŁOWNICZA

EKOGRZANIE

INTELIGENTNY BUDYNEK

TECHNIKA GAZOWNICZA

USŁUGI, WYKONAWSTWO,
DORADZTWO

NOWOŚCI

DEKARBONIZACJA

MAGAZYNOWANIE ENERGII

WODÓR

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

www.instalacje.com

W TYM SAMYM CZASIE:

